

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภา
เทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี*

PEOPEL'S POLITICAL PARTICIPATION IN THE ELECTION OF
MEMBERS OF THONG PHA PHUM SUBDISTRICT MUNICIPALITY,
KANCHANABURI PROVINCE

บัญชา เสนุกัย

Bancha Sanupai

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding author E-mail: amanichai2535@gmail.com

วันที่รับบทความ : 28 กันยายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 25 ตุลาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 28 ตุลาคม 2566

Received 28 September 2023; Revised 25 October 2023; Accepted 28 October 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยเปรียบเทียบเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ที่แตกต่างกัน เพื่อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณโดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 320 คน โดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จของเครชีและมอร์แกน

* บัญชา เสนุกัย. (2566). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภา

เทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 1(5), 62-77.

Bancha Sanupai. (2023). Peopel's Political Participation in The Election of Members of Thong Pha Phum Subdistrict Municipality, Kanchanaburi Province. Modern Academic Development and Promotion Journal. 1(5), 62-77.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2023.18>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

(Krejcie and Morgan) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน

ผลการวิจัยพบว่าด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งและด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งคือไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะเป็นหน้าที่ของพลเมือง รองลงมาคือไปใช้สิทธิเลือกตั้งเพราะกลัวจะเสียสิทธิทางการเมือง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเพราะผู้สมัครมีความรู้ความสามารถ และด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้งพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือมีส่วนร่วมตรวจสอบ ติดตาม พฤติกรรมของคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล รองลงมาคือมีส่วนร่วมประชุม วางแผน ติดตาม ตรวจสอบ เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือมีส่วนร่วมตรวจสอบคุณสมบัติผู้รับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง, การเลือกตั้ง, สมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ

Abstract

The objectives of this thesis were to study the political participation of the people in the election of members of the Thong Pha Phum Subdistrict Municipality Council. Kanchanaburi Province. By compare with different sex, age, education level and monthly income. To suggest guidelines for political participation of the people in the election of members of the Thong Pha Phum Subdistrict Municipality Council. Kanchanaburi.

This research is a quantitative research, the research tool was the questionnaire. Kanchanaburi Province, the sample size of 320 people was determined by Krejcie and Morgan's open table method (Krejcie and Morgan) and using simple random sampling. There are 2 types of statistics used in data analysis: descriptive statistics and inferential statistics.

The results of research were found that: the exercise of voting rights and the aspect of election monitoring were highest level when considered in

descending order of mean. The exercise of voting rights, the items with the highest mean were: he/she exercised his/her right to vote because it was a duty of citizens, followed by he/she go to vote for fear of losing your political rights and the item with the lowest mean he/she have exercised your right to elect members of the municipal council because the candidates have knowledge and abilities, respectively. The aspect of election monitoring when considered in descending order of mean, as follows: the items with the highest mean was he/she is involved in monitoring the behavior of the municipal council election committee was followed by he/she has participated in meetings, planning, monitoring, and reviewing the municipal council elections and the item with the lowest mean he/she has participated in examining the qualifications of candidates for election of members of the municipal council respectively.

Keywords: Political Participation, Election, Thong Pha Phum Subdistrict Municipality

บทนำ

อับราฮัม ลินคอล์น (Abraham Lincoln) ได้ให้คำนิยามระบอบประชาธิปไตย (Democracy) ไว้ว่า การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน (government of the people, by the people, and for the people) ประชาชนต้องมีวัฒนธรรมทางการเมืองตามทัศนะที่ว่า “กิจกรรมทางการเมืองการปกครองเป็นหน้าที่ที่ทุกคนต้องเอาใจใส่รับผิดชอบจะหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธให้พ้นความรับผิดชอบของตนหาได้ไม่” หรือ “การเมืองเป็นเรื่องของทุกคน” (ประยุทธ์ หงษ์ทองคำ, มปป.: 7) การเลือกตั้งจึงกลายเป็นหัวใจสำคัญที่ต้องจัดให้มีขึ้นในทุกระดับการปกครองของประเทศไทย แต่ด้วยสภาพการณ์ที่ผ่านมาประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการเลือกตั้งตามรูปแบบการปกครองส่วนต่าง ๆ ของไทย ประชาชนจึงไม่ให้ความสนใจและขาดการรักษาสิทธิในการเลือกตั้งประกอบกับความเบื่อหน่ายทางการเมือง ความถี่ในการจัดการเลือกตั้งบ่อยครั้ง ความคิดเห็นที่แตกแยกในการปกครองระบอบประชาธิปไตยทั้งในระดับประเทศและระดับการปกครองท้องถิ่น จึงสร้างความเบื่อหน่ายและสิ้นศรัทธาของ

ประชาชนที่มีต่อนักการเมืองและระบบการเมือง เป็นเหตุให้คนไทยจำนวนไม่น้อยไม่ยอมไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่ถ้าประชาชนไม่ไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งก็เท่ากับว่าประชาชนละสิทธิในการใช้อำนาจอธิปไตยเลือกผู้ที่จะเข้าไปปฏิบัติหน้าที่แทนตนในการบริหารปกครองประเทศ แสดงถึงความไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของชาติบ้านเมืองหรือท้องถิ่นของตน ถ้าประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไปเลือกตั้งกันน้อยมากก็เท่ากับว่าประชาชนปล่อยประเทศชาติบ้านเมืองไปตามยถากรรม หากผู้แทนที่ประชาชนส่วนน้อยเลือกเข้าไปเป็นคนไม่ดี ไม่มีความรู้ความสามารถ อาจเข้าไปบริหารชาติบ้านเมืองแบบไม่มีคุณภาพและอาจเข้าไปใช้ตำแหน่งผู้แทนแสวงหาผลประโยชน์ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2548, หน้า 43)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ เป็นการเมืองภาคประชาชนที่ประชาชนได้รวมตัวกันแสดงพลังทางความคิดเห็นตามสิทธิและอำนาจ อันพึงมีพึงได้ในเรื่องนโยบายการพัฒนาและการใช้จ่ายงบประมาณ ตลอดจนการตรวจสอบนักการเมืองระดับท้องถิ่นด้วยตนเอง เมื่อมีวิกฤตการณ์ปัญหาาร่วมกัน และประชาชนรู้สึกวิตกกังวลร่วมกัน ต้องการแก้ไขปัญหาและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เมื่อค้นพบความไม่เป็นธรรม คอรัปชั่น การได้รับผลกระทบต่าง ๆ จากโครงการของภาครัฐ ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ไม่ดีจากโครงการของรัฐ มีความต้องการร่วมกันเพื่อสร้างสรรค์เปลี่ยนแปลงสิ่งไม่ดีให้กลายเป็นสิ่ง รวมไปถึงการรวมตัวกันใช้สิทธิและอำนาจของประชาชนในการแสดงออกซึ่งจำเป็นต้องคำนึงถึงแนวทางสันติวิธีกฎหมายและวัฒนธรรมประเพณีที่พึงงามในท้องถิ่นโดยไม่ละเมิดสิทธิและอำนาจของผู้อื่น (องอาจ จิตกุล, 2552: 1)

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2564 ที่ผ่านมา ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งค่อนข้างน้อย ประมาณร้อยละ 61.24 แสดงให้เห็นว่าการตื่นตัวทางการเมือง การเห็นความสำคัญของการไปใช้สิทธิน้อย จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้กระบวนการการมีส่วนร่วมทางการเมืองเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นค่อนข้างน้อย ไม่ว่าจะเป็นด้านการใช้สิทธิการเลือกตั้ง ด้านการณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง ทั้งที่ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับสูงมีช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย แต่ประชาชนยังเพิกเฉยต่อสิทธิและหน้าที่ของตนเองในระบอบประชาธิปไตย จากสถานการณ์ดังกล่าวจึงสมควรที่จะได้มีการศึกษาสำรวจถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจและเห็นถึงความสำคัญที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยมีความมุ่งหวังว่าผลการศึกษานี้จะเป็นข้อมูลสำคัญของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ ในการที่จะส่งเสริมและพัฒนาทางด้านการเมืองท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารงานและดำเนินกิจการของเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ให้มีประสิทธิภาพ มีความเจริญก้าวหน้าอันจะเป็นประโยชน์กับประชาชนและชุมชนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แบ่งตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน
3. ได้ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นเป็นแนวทางหรือกิจกรรมที่สำคัญยิ่งของการปกครองแบบประชาธิปไตย หรือไม่ว่าการปกครองรูปแบบใดก็ตามบทบาทของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนย่อมจำเป็นอย่างยิ่งต่อการรักษาความสมดุลระหว่างผู้บริหาร

ประเทศ (รัฐบาล) กับผู้รับผลประโยชน์อันเกิดจากการบริหารประเทศ(ประชาชน) (ภูสิทธิ์ ชันติกุล, 2553, หน้า 12) การมีส่วนร่วมมี 2 ลักษณะคือ 1) การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นการพัฒนาโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกระบวนการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ และ 2) การมีส่วนร่วมทางการเมือง (ปาริชาติ วลัยเสถียร, 2542: 138) ซึ่งเกิดขึ้นควบคู่กับความเชื่อในระบอบประชาธิปไตยที่เชื่อเรื่องสิทธิ และความเสมอภาคระหว่างประชาชน (โกวิทย์ พวงงาม, 2553: 55)

วนัส รสโหมต (2563) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุดด้านความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง และปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ กลุ่มอาชีพและรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ธนากร อึ้งอัมพรวิไล (2563) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยในการเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตตำบลบางกะดี พบว่าลักษณะด้านประชากร ได้แก่ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อปัจจัยในการเลือกนักการเมืองท้องถิ่นในเขตตำบลบางกะดีแตกต่างกัน และพฤติกรรมการมีความสัมพันธ์ส่วนตัวของผู้สมัครมีผลต่อปัจจัยในการเลือกนักการเมืองท้องถิ่นในเขตตำบลบางกะดีแตกต่างกัน รวมถึงความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของผู้บริหารของเทศบาลตำบลบางกะดีที่ผ่านมามีความสัมพันธ์กับปัจจัยในการเลือกนักการเมืองท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 นภัส เล็กเจริญ (2562) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.09) ทั้งในเรื่องประเด็นเรื่องความสนใจทางการเมือง และการชักชวนให้ผู้อื่นสนใจกิจกรรมทางการเมืองและติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง พงษ์พัต วัฒนพงศ์ศิริ, สุรีย์พร สลับสี (2563) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นในเทศบาลบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ รายได้เฉลี่ย ระดับการศึกษาและอาชีพที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สถานการณ์ทางการเมืองปัจจุบัน มีความแตกแยกทางความคิดหลายฝ่าย ซึ่งมีการเกิดขึ้นใหม่ของกลุ่มการเมืองมีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น การแสดงออกในเรื่องทางการเมืองจึงต้องมีความระมัดระวัง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยนำข้อมูลที่ได้มาจากการสำรวจพื้นที่เบื้องต้น และการทบทวนวรรณกรรมกำหนดตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม รวมไปถึงกรอบแนวคิดในการวิจัยและใช้เครื่องมือคือแบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาประมวลผลและวิเคราะห์ในเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรีจำนวน 320 คน โดยการเปรียบเทียบตารางสำเร็จรูปเครซีและมอร์แกน (R.V Krejcie and D.W Morgan) (ไชยวัฒน์ รุ่งเรืองศรี, 2550)

เทคนิควิธีสุ่มตัวอย่าง

การทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มลงพื้นที่เฉพาะแบบความน่าจะเป็นกับประชาชนที่มาใช้บริการและรับบริการที่สำนักงานเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างเดือนมกราคม 2566 ถึง เมษายน 2566

$$\frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{ประชาชนแต่ละหมู่บ้าน}}{\text{จำนวนประชาชนทั้งหมด}}$$

และใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Sample random sampling) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการจับสลากตามรายชื่อ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จนครบตามจำนวน 320 คน โดยไม่จำกัดว่าเป็นเพศชายหรือหญิง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การทำวิจัยเล่มนี้ผู้วิจัยได้ทำแบบสอบถาม (Questionnaire) ขึ้นมาเพื่อใช้ในการจัดเก็บข้อมูลที่กำลังติดตามศึกษาเกี่ยวกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดกรอบแนวคิดของ

เรื่องที่ทําวิจัยโดยได้ตั้งคำถามให้ครอบคลุมตามลักษณะและวัตถุประสงค์ที่ทําวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) การสร้างแบบสอบถามกับกลุ่มประชาชนที่ได้เป็นตัวอย่างของการวิจัยและได้จัดทำเครื่องมือแบบสอบถาม

2) แบบสอบถามเป็นแบบผสมผสาน แบบตรวจสอบรายการ Check List กับแบบสอบถามมาตราส่วน Rating Scale ตามหลักการและวิธีของ Likert ลิเคอร์ท แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

1. สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เป็นแบบตรวจสอบรายการ Check List

2. สอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ วิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีเกณฑ์ให้คะแนน 5-1 ตามลำดับ จากนั้นนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมทางสังคมศาสตร์โดยการหาค่า ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย โดยการหาค่าอันตรภาคชั้นดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนน} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับการวัด}}$$

$$= \frac{5-1}{5} = \frac{4}{5} = 0.80$$

จะได้เกณฑ์การแปลการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ลำดับ	ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง	ความหมายค่าคะแนนเฉลี่ย
5	4.21 - 5.00	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
4	3.41 - 4.49	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
3	2.61 - 3.49	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

2	1.81 - 2.49	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1	1.00 - 1.49	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

3. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ แบบคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Question) เพื่อที่ต้องการเปิดโอกาสผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการการสร้างเครื่องมือวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารหนังสือตำรางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

2) กำหนดกรอบแนวคิดและเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ทั้งชนิดปลายปิดและปลายเปิด

3) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจพิจารณา แก้ไขข้อเสนอแนะ และนำมาปรับปรุง เพื่อความถูกต้องของแบบสอบถาม

4) นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง เพื่อเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงและครอบคลุมถึงเนื้อหา จากนั้นนำร่างแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC มีสูตรในการหาค่า ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน ดัชนีรวมสอดคล้องของข้อสอบถาม
	$\sum x$	แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
โดยที่	+1	แน่ใจว่าสอดคล้อง
	0	ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง
	-1	แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

ทั้งนี้ โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมด 21 ข้อ ใช้ได้ทั้งหมดจำนวน 21 ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC อยู่ที่ 1.00

5) นำแบบสอบถามที่ได้ ปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 30 ชุด เพื่อใช้กับประชาชนกลุ่มตัวอย่าง ในการทำวิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง แต่มีคุณลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชาชนในตำบลท่าขนุน อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 ชุด และนำไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (cronbach) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ระดับ 0.92

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	=	ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	k	=	จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือ
	$\sum s_i^2$	=	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	s_t^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ในการวิจัยได้ทดลองใช้กับประชาชนที่มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 ซึ่งแสดงผลไว้ไว้อย่างละเอียด

6) นำแบบสอบถามมาปรับปรุง แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาจัดพิมพ์และนำไปใช้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ถึง นายกเทศมนตรีตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี นายประเทศ บุญยงค์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่แจกแบบสอบถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัย ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ

2) นำหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พร้อมด้วยแบบสอบถาม เพื่อขอความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชน

3) ดำเนินงานเก็บข้อมูล โดยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบความน่าจะเป็น เป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิ ที่มาใช้บริการที่สำนักงานเทศบาลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 320 คน ที่ได้กำหนด

ไว้ อธิบายรายละเอียดต่าง ๆ ของแบบสอบถามและให้เวลาในการรวบรวมคำตอบแบบสอบถามและได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลกลับมา

4) ดำเนินการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วนำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการประมวลผลในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม)

1) วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลโดยการจำแนกกลุ่มตัวอย่าง ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ วิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) และอธิบายสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามในตารางประกอบกับการบรรยาย

2) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

3) การทดสอบสมมุติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ โดยใช้การทดสอบค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA/ F-test) เมื่อพบความแตกต่างจะเปรียบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการ LSD (Least Significant Difference)

4) เป็นการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้ใช้สูตรการหาค่าสถิติในการวิจัยมีดังนี้

1) การหาค่าร้อยละ (Percentage) (นิภา เมธาวิชัย, 2543)

$$P = \frac{X \times 100}{N}$$

P = ค่าร้อยละ

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

2) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) หรือมัธยฐานเลขคณิต (ส่งศรี ชมพูนงค์, 2547)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

3) การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2540)

$$S = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

N = จำนวนประชากร

4) การทดสอบสมมติฐาน (t-test) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t = ค่าที-เทสต์ (t-test Independent) โดยที่ $df = n_1 + n_2 - 2$

$\bar{X}_1 \bar{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

$S_1^2 S_2^2$ = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

$n_1 n_2$ = จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

5) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE WAY ANOVA) หรือ (f-test) (นิภา เมธาวิชัย, 2543)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ } F &= \text{อัตราส่วนของความแปรปรวน} \\ MS_b &= \text{ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม} \\ MS_w &= \text{ความแปรปรวนภายในกลุ่ม} \end{aligned}$$

ผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลวิจัยพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 65.60 และเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 34.40 ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 18-30 คิดเป็นร้อยละ 27.80 อายุ 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.60 อายุ 56 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 25.30 และอายุ 31-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.30 ตามลำดับ ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 43.40 รองลงมาประชาชนที่มีระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 39.10 ระดับสูงกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 17.50 ตามลำดับ ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพ นักเรียน/นักศึกษาคิดเป็นร้อยละ 28.80 ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทคิดเป็นร้อยละ 25.90 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 23.10 เกษตร/ประมงคิดเป็นร้อยละ 22.20 ตามลำดับ ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.60 ประชาชนที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.90 ประชาชนที่มีรายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.60 และประชาชนที่มีรายได้ 40,001-50,000 บาท ขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 19.40 และประชาชนส่วนน้อยที่มีรายได้ 30,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.70 รองลงมาประชาชนที่มีรายได้ 20,001 -30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.40 ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง รองลงมาคือ ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ตามลำดับ

3) ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง รองลงมาคือ ด้านการติดตาม

ตรวจสอบการเลือกตั้ง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ตามลำดับของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1) ผลการวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมของประชาชน อยู่ในระดับมาก โดยการได้เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาเทศบาล และประชาชนควรได้รับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปกครอง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภัส เล็กเจริญ (2562) ผลการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.09) ทั้งในเรื่องประเด็นเรื่องความสนใจทางการเมืองและชักชวนให้ผู้อื่นสนใจกิจกรรมทางการเมืองและติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประเด็นการเมือง

2) การศึกษาวิเคราะห์ระดับมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกันพบว่า โดยรวมประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งเอาไว้ในเบื้องต้นว่า เพศต่างก็มีระดับมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนต่อการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทองผาภูมิ แตกต่างกัน ซึ่งเพศชายระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในทางบวกมากกว่าเพศหญิง ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมไม่แตกต่างกัน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาที่มีค่าแปลผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ฉะนั้นจึงควรรักษาระดับมากนี้ไว้และพัฒนาให้มากที่สุด ดังนี้

1.1 ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีความรู้ความเข้าใจในด้านสิทธิหน้าที่ของประชาชนในการใช้สิทธิเลือกตั้ง รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง และการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง ตลอดจนอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บทบาทของเจ้าหน้าที่รัฐ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานกับภาครัฐ

1.2 ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อาจเริ่มจากการฝึกอบรมที่คณะกรรมการชุมชนก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ และให้คณะกรรมการชุมชนนำผลที่ได้จากการฝึกอบรมนั้นขยายผลต่อไปในชุมชน ให้ประชาชนภายในเขตพื้นที่ที่มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาลฯ สูงขึ้น ต่อไป

1.3 ด้านการติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง ควรมีส่วนร่วมติดตามตรวจสอบการเลือกตั้ง และพฤติกรรมของคณะกรรมการการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและมีส่วนร่วมประชุม วางแผน ติดตาม ตรวจสอบ เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ในการมีส่วนร่วมตรวจสอบคุณสมบัติผู้รับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เท่านั้นไม่สามารถอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นได้ทั้งหมด ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรเป็นการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ของประเทศ ซึ่งจะทำให้ความชัดเจนในองค์ความรู้ได้มากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของเทศบาลตำบล ทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยความคิดเห็นของประชาชนภายในเขตเทศบาลตำบลทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีต่อการทำหน้าที่ตรวจรับงานจ้างด้านโครงสร้างพื้นฐานการตรวจสอบการจัดซื้อ จัดจ้าง ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ และติดตามและประเมินผล โครงการหรือกิจกรรมการเลือกตั้ง ในการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เอกสารอ้างอิง

- นิภา เมธาวิชัย. (2543). *วิทยาการวิจัย*. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : สำนักทดลองทางการศึกษาและจิตวิทยา วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ล้วน สายยศ และ อังคนาสายยศ. (2546). *การวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- สงศรี ชมภูวงศ์. (2547). *การวิจัย*. นครศรีธรรมราช. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2548). *หนังสือรวมกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศและคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : บริษัท ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้น จำกัด (มหาชน).
- ธนากร อึ้งอัมพรวิไล. (2563). ปัจจัยในการเลือกนักการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตตำบลบางกะดี. ใน *สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นภัส เล็กเจริญ. (2562). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี. ใน *วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันส รสโหมด. (2563). ปัจจัยในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเทศบาลตำบลหลักหก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี. ใน *สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- องอาจ จิตกุล. (2552). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแขวง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์. ใน *ภาคานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์*. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.